

N:o 183.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående ändring i gällande grunder för pensionering af arméns befäl och underbefäl med vederlikar; gifven Stockholms slott den 20 mars 1908.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen medgifva,

dels att punkten 9 i de utaf Kungl. Maj:t med Riksdagen antagna grunder för pensionering af arméns befäl och underbefäl med vederlikar måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»9.

Pensionstagare, som tillträder lön, hvarmed pensionsrätt enligt dessa grunder är förenad, får icke uppbära fyllnadspension.

Den, som åtnjuter annan lön på rikets stat eller pension från andra allmänna medel än dem, som för arméns pensionering äro anvisade, skall i fyllnadspensionen lida en minskning, motsvarande två femtedelar af hvad han sålunda från annat håll uppbär; skolande dock, i fall den andra pensionen utgår enligt de i lagen angående civila tjänsteinnehafvares rätt till pension den 11 oktober 1907 stadgade grunder, minskning i fyllnadspensionen icke äga rum.»

dels ock att föreskrift meddelas därom, att de nya bestämmelserna i denna punkt skola tillämpas från och med den 1 januari 1908.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

O. B. Malm.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 20 mars 1908.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: ALBERT PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 HAMMARSKJÖLD,
 ROOS,
 SWARTZ,
 grefve HAMILTON,
 grefve EHRENSVÄRD,
 MALM.

Chefen för landtförsvarsdepartementet, statsrådet Malm anförde:
»Enligt de af Kungl. Maj:t med 1877 års Riksdag fastställda grunder för pensioneringen af arméns befäl och underbefäl med vederlikar tillkommer armén tillhörande ämbets- och tjänstemän pension dels i form af sådan förmån från arméns pensionskassa dels såsom fyllnadspension af statsmedel. Jämlikt föreskrifterna i nionde punkten af nämnda grunder, sådan denna punkt lyder enligt nådiga cirkuläret den 29 november 1878, får den pensionstagare, som tillträder lön, hvarmed pensionsrätt enligt samma grunder är förenad, icke uppbära fyllnadspension. Den åter, som åtnjuter annan lön på rikets stat eller pension från andra allmänna medel än dem, som för arméns pensionering äro anvi-

sade, skall i fyllnadspensionen lida en minskning, motsvarande två femtedelar af hvad han sålunda från annat håll uppbär.

Då ifrågavarande bestämmelse, hvars tillämpning verkade tyngre i den mån pensionen vore mindre, syntes innebära en obillighet isynnerhet mot de lägst pensionerade, gjorde arméns år 1903 församlade fullmäktige uti underdånig skrifvelse den 28 november samma år framställning därom, att Kungl. Maj:t täcktes taga under nådigt öfvervägande, huruvida icke denna föreskrift kunde så ändras, att däri stadgadt pensionsafdrag bestämdes efter en fallande skala och de lägst pensionerade helt och hållet befriades därifrån.

Sedan direktionen öfver arméns pensionskassa den 14 november 1906 häröfver afgifvit underdånigt utlåtande, har arméförvaltningen uti yttrande den 31 december sistnämnda år anført, att den gjorda framställningen icke syntes böra för det dåvarande föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd, enär ett under utarbetande varande förslag till lag om det civila pensionsväsendet dessförinnan borde prövas af Kungl. Maj:t och Riksdag.

Åtskilliga vid rikets allmänna läroverk anställda gymnastiklärare hafva sedermera anhållit om befrielse för dem att vidkännas något afdrag från dem tillkommande militär pension. De hafva därvid erinrat, att de, enligt bestämmelsen i § 16 punkt 3 i den nya civila pensionslagen af den 11 oktober 1907, vid uppnådda 62 lefnadsår och 30 tjänsteår äga uppbära endast en tredjedel af den för gymnastiklärare bestämda pensionen. Då dessutom jämlikt nu gällande pensioneringsgrunder för armén de skola vidkännas afdrag på den intjänta militära pensionen med två femtedelar af hvad de uppbära i lön eller komme att uppbära i pension såsom gymnastiklärare, hafva dessa bestämmelser, sammanställda med hvarandra, syntes dem icke vara med rättvisa och billighet öfverensstämmande.

Jämväl 1907 års krigsbefäl har uti underdånig skrifvelse den 11 november 1907 gjort framställning om enahanda befrielse från pensionsafdrag för de pensionärer med lön eller pension på rikets stat af andra än för armén afsedda medel, hvilka genom utfärdandet af den nya lagen angående civila tjänsteinnehafvares rätt till pension ur ekonomisk synpunkt kommit i en sämre ställning än förut.

Öfver berörda framställningar har statskontoret den 6 nästlidne februari afgifvit yttrande. Däri har statskontoret först erinrat, hurusom enligt 16 § i förenämnda lag angående civila tjänsteinnehafvares rätt till pension den 11 oktober 1907, hvilken lag trädte i kraft den 1 januari innevarande år, vore medgifvet att i vissa fall förena pension, utgående för tjänst, som i pensionslagen afsåges, med lön eller pension för annan sådan

tjänst eller annan statstjänst, men att vid sådant förhållande två tredjedelar af den förstnämnda pensionen skulle innehållas.

Statskontoret har vidare erinrat om den motivering, som den för afgifvande af förslag till denna lag tillsatta kommittén i förevarande afseende anfört. Efter att hafva framhållit, hurusom det principiellt icke borde kunna anses oriktigt, vare sig att en person, som innehaft och fått uppbära aflöning för tvenne ordinarie statstjänster af den beskaffenhet, att därtill hörande göromål samtidigt kunnat af honom skötas, äfven finge komma i åtnjutande af pension särskildt för en hvar af dessa tjänster, därest han i afseende å *hvardera* uppfyllt villkoren för pensions erhållande, eller att en sådan tjänsteinnehafvare finge lämna den ena tjänsten med den pension, hvartill han för denna kunde vara berättigad, och likväl bibehålla den andra tjänsten med densamma åtföljande lön, yttrade kommittén att, då emellertid ett förenande af flera ordinarie statstjänster på en hand redan i och för sig måste betraktas såsom undantag från den allmänna regeln, och då på ett sådant undantagsförhållande icke borde få grundas nya fördelar i vidare mån, än dessa kunde anses påkallade af rättvisa och billighet, kommittén visserligen anslöte sig till den uppfattning, att det borde vara förbjudet att förena pension för tjänst, som i pensionslagen afsåges, med lön eller pension för annan sådan tjänst eller annan statstjänst, men att dock med hänsyn till det förhållande att tjänsteinnehafvare, å hvilken pensionslagen komme till tillämpning, skulle vara skyldig erlägga afgifter för blifvande pension, honom icke borde betagas möjlighet att få åtnjuta fördel af inbetalda afgifter. Kommittén, som utginge från förutsättningen att dessa afgifter skulle i genomsnitt motsvara en tredjedels pension, hade sålunda föreslagit bestämmelser, hvilka åsyftade att åt tjänsteinnehafvare, hvarom vore fråga, alltid bevara rätten till bekommande af nämnda pensionsandel, så framt de för pensions erhållande stadgade förbehåll eljest blifvit behörigen uppfyllda.

Förutsättningen för de af kommittén förordade och sedermera definitivt antagna bestämmelserna i 16 § pensionslagen hade enligt statskontorets förmenande uppenbarligen varit, att pensionstagaren icke skulle behöfva vidkännas något afdrag å den honom från annat håll tillkommande lön eller pension för statstjänst samt att således de pensionsbestämmelser, som till äfventyrs stadgade sådant afdrag, borde ändras med hänsyn till den civila pensionslagens föreskrifter. Statskontoret ansåge det därför ligga i öppen dag, att punkt 9 i förenämnda cirkulär den 22 juni 1877, sådan denna punkt lyder i cirkuläret den 29 november 1878, borde gifvas den förändrade lydelse, som påkallades af innehållet i 16 § af 1907 års pensionslag för civila tjänsteinnehafvare; och hölle

statskontoret före, att syftet med denna förändring skulle kunna vinnas genom att göra följande tillägg till andra stycket i berörda punkt 9: »skolande dock, i fall den andra pensionen utgår enligt de i lagen angående civila tjänsteinnehafvares rätt till pension den 11 oktober 1907 stadgade grunder, minskning i fyllnadspensionen icke äga rum.»

Blefve ett sådant tillägg af Eders Kungl. Maj:t och Riksdagen beslutadt, syntes det statskontoret böra i sammanhang därmed stadgas, att den förändrade lydelsen af punkt 9 skulle tillämpas från den tid, då berörda pensionslag trädde i kraft, eller från och med den 1 januari 1908.

Arméns fullmäktige och jämväl 1907 års krigsbefäl hafva emellertid med sina förenämnda framställningar åsyftat att bereda lindring i pensionsafdrag för pensionstagare, som med militär fyllnadspension förenar vare sig lön eller pension på rikets stat af andra än från arméns pensionskassa anvisade medel. Statskontorets förslag berör dock icke det förhållande, att militär pension och civil lön samtidigt uppbäras. För afgifvande af förslag till ändrade bestämmelser i sådant afseende föreligger icke nu erforderlig utredning och torde därför med frågans afgörande i denna del få tillsvidare anstå.

I likhet med statskontoret finner äfven jag, att en ändring i nu gällande bestämmelser angående skyldighet för pensionstagare att vidkännas afdrag å militär fyllnadspension med hänsyn till de i 16 § af pensionslagen för civila tjänsteinnehafvare införda nya föreskrifter är nödvändig. Och biträder jag statskontorets förslag såväl till ändring i nu gällande pensioneringsgrunder för armén som ock i fråga om tiden för tillämpningen af den föreslagna nya bestämmelsen.

På grund af hvad jag sålunda anført, får jag i underdånighet hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva
dels att punkten 9 i de utaf Kungl. Maj:t med Riksdagen antagna grunder för pensionering af arméns befäl och underbefäl med vederlikar måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»9.

Pensionstagare, som tillträder lön, hvarmed pensionsrätt enligt dessa grunder är förenad, får icke uppbära fyllnadspension.

Den, som åtnjuter annan lön på rikets stat eller pension från andra

allmänna medel än dem, som för arméns pensionering äro anvisade, skall i fyllnadspensionen lida en minskning, motsvarande två femtedelar af hvad han sålunda från annat håll uppbär; skolandet dock, i fall den andra pensionen utgår enligt de i lagen angående civila tjänsteinnehafvares rätt till pension den 11 oktober 1907 stadgade grunder, minskning i fyllnadspensionen icke äga rum.»

dels ock att föreskrift meddelas därom, att de nya bestämmelserna i denna punkt skola tillämpas från och med den 1 januari 1908.

Till hvad departementschefen sålunda hemställt täcktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter, lämna nådigt bifall; och skulle till Riksdagen aflåtas nådig proposition af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Gust. Th. v. Rosen.